

Voorstel aan het AB

Van	Dagelijks Bestuur	ID-nummer	UNITFPC-1767595635-166
Portefeuillehouder	M. Bouts		
Onderwerp	Normen- en toetsingskader 2018		
Agendapuntnr.	3.2	AB-vergadering	19 december 2018

Voorstel

Vast te stellen :

1. Het in de bijlage 1 opgenomen normenkader 2018, tevens het concept-normenkader 2019.
2. Het in de bijlage 2 opgenomen toetsingskader 2018.
3. Het in de bijlage 3 opgenomen controleprotocol 2015-2018.

Toelichting

Rechtmatigheid kan worden omschreven als 'het voldoen aan de wettelijke kaders en regelgeving' zowel extern (Europees en nationale wetgeving) als intern (verordeningen, beleidsregels en interne procedures). De Waterwet legt echter specifiek het accent op het onderdeel 'financiële rechtmatigheid', welke betrekking heeft op baten, lasten en balansmutaties. Het gaat om gevolgen van financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan in de financiële administratie. Het begrip 'financiële rechtmatigheid' wordt ook wel 'rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole' genoemd.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat rechtmatigheid een verantwoordelijkheid is van iedereen binnen de organisatie. Bestuurlijk gezien vormt de rechtmatigheid een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur:

- Het algemeen bestuur stelt de kaders voor de rechtmatigheid (normenkader) en de controle op de rechtmatigheid (controleprotocol) vast. Het algemeen bestuur formuleert de opdracht aan de accountant en kan aanvullende toetseisen stellen. Als opdrachtgever ontvangt het algemeen bestuur de rapportage van de accountant;
- Het dagelijks bestuur is, op grond van zijn bevoegdheid om het beleid van het algemeen bestuur uit te voeren, verantwoordelijk voor de naleving van relevante wet- en regelgeving.

De accountant is tenslotte verantwoordelijk voor de uitvoering van de controle en toetst onder meer of het waterschap de relevante wet- en regelgeving in acht heeft genomen. Daarbij steunt de accountant op de interne beheers- en controlemaatregelen.

Jaarrekening 2018

In het normenkader is de voor de organisatie relevante wet- en regelgeving opgenomen. Het toetsingskader geeft aan welke in het normenkader opgenomen wet- en regelgeving financiële consequenties kan hebben en hoe de interne toetsing in het kader van de rechtmatigheid hierop plaatsvindt. Het controleprotocol geeft de accountant nadere aanwijzingen over de reikwijdte van de accountantscontrole en de daarvoor geldende normstellingen.

Het algemeen bestuur heeft ermee ingestemd dat het definitieve normen- en toetsingskader 2017 tevens het concept-kader voor 2018 is. Jaarlijks wordt het normen- en toetsingskader in het laatste kwartaal geactualiseerd voor nieuwe wet- en regelgeving. De herziene versie van het normenkader 2018 treft u aan als bijlage 1 en de herziene versie van het toetsingskader als bijlage 2. Mutaties t.o.v. vorig jaar zijn middels een kleurarcering gemarkeerd.

Voor wat betreft het externe normenkader wordt met ingang van dit jaar gebruik gemaakt van een landelijke model opgesteld door vertegenwoordigers van zeven waterschappen, waaronder Waterschap Limburg en een afgevaardigde van de Unie van Waterschappen. De lijst is opgesteld voor all-in waterschappen waardoor een aantal wetten niet voor WBL van toepassing zijn. De niet op WBL van toepassing zijnde wetten zijn gearceerd.

De looptijd van het in 2015 vastgestelde 'Protocol voor de accountantscontrole' is gelijk aan de duur van de opdrachtverstrekking voor de controle van de jaarrekening aan Ernst & Young (2015-2019). In dit kader wordt ook de controle van de jaarrekening 2018 opgedragen aan Ernst & Young, reden waarom het nu opnieuw vast te stellen controleprotocol (zie bijlage 3) inhoudelijk niet verschilt van het controleprotocol 2015, 2016 en 2017.

Beoogd effect in relatie tot strategische doelen en toekomstvisie 2030

Volgens voorschrift van de Waterschapswet (art. 109) dient elk jaar een rechtmatigheidscontrole te worden uitgevoerd. Jaarlijks beoordeelt de accountant als onderdeel van de controle van de jaarrekening of onze organisatie de rechtmatigheid heeft geborgd en getoetst.

Het Waterschapsbedrijf Limburg wil een positieve invulling geven aan de rechtmatigheidscontrole. Wij achten het hierbij van belang dat rechtmatigheid wordt benaderd als proces van kwaliteitsverbetering en niet primair als project ter verwerving van een accountantsverklaring. Een pragmatische aanpak, gericht op het bereiken van optimaal effect met beperkte inspanningen staat hierbij voorop. Hierin past de ambitie vooral zelfstandig aan de slag te gaan met het goed op orde hebben van de administratieve organisatie en interne controle tegen de achtergrond van rechtmatigheid.

Risico's

Ten einde het risico op het niet volledig en/of tijdig actualiseren te minimaliseren wordt het externe normenkader gebaseerd op het model zoals opgesteld door een werkgroep bestaande uit een delegatie van een zevental Waterschappen, waaronder Waterschap Limburg, en een afgevaardigde van de Unie van Waterschappen.

Financiële consequenties

Geen

Communicatie

N.v.t.

Ondernemingsraad

N.v.t.

Evaluatie en borging

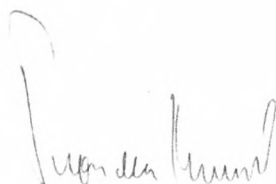
N.v.t.

De directeur,

ing. E.M. Pelzer MMO

De voorzitter,

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur d.d. 19 december 2018.

De directeur,

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

BIJLAGE 1: Normenkader 2018

NORMENKADER WBL 2018		Externe regelgeving	
Inventarisatie externe wet- en regelgeving (waterschappen) 2018			
Nr.	Wet- en regelgeving extern	Niet Financieel (NF) Financieel (F)	Opmerkingen en toelichting grondslag financieel (artikelen)
A	Europees		
1	Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EG)	NF	Niet op WBL van toepassing
2	Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EG)	NF	Niet op WBL van toepassing
3	Drinkwaterrichtlijn (Richtlijn 98/83/EG)	NF	
4	Kaderrichtlijn water (Richtlijn 2000/60/EG)	NF	
5	Richtlijn prioritaire stoffen (Richtlijn 2008/105/EG)	NF	
6	Richtlijn overstromingsrisico's (Richtlijn 2007/60/EG)	NF	Niet op WBL van toepassing
7	Grondwaterrichtlijn (Richtlijn 2006/118/EG)	NF	
8	Viswaterrichtlijn (Richtlijn 2006/44/EG)	NF	
9	Zwemwaterrichtlijn (Richtlijn 76/160/EEG)	NF	
10	Kaderrichtlijn mariene strategie (richtlijn 2008/56/EG)	NF	
11	Richtlijn 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten (m.i.v. 18 april 2014)	F	artikelen 8 en 9
12	Richtlijn 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (m.i.v. 18 april 2014)	F	artikelen 4, 5 en 6
13	Machinerichtlijn (Richtlijn 98/37/EG)	NF	Niet op WBL van toepassing
14	Verdrag van Malta (oudheidkundige bodemschatten)	NF	
15	Nitraatrichtlijn (Richtlijn 91/676/EEG)	NF	Niet op WBL van toepassing
16	IPPC-richtlijn (Richtlijn 2008/1/EG)	NF	
17	Richtlijn stedelijk afvalwater (Richtlijn 91/271/EEG)	NF	
18	Afvalstoffenrichtlijn (Richtlijn 2006/12/EG)	NF	
19	Europese afvalstoffenlijst (Eural) - beschikking nr. 2000/532/EG van de Europese Commissie	NF	
20	Richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (Richtlijn 2011/92/EU)	NF	
21	Strategische MER-richtlijn (Richtlijn 2001/42/EG)	NF	
22	Afvalstoffenrichtlijn (Richtlijn 2006/12)	NF	
23	Verordening inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) (verordening EG nr. 1907/2006)	NF	
24	Inspire - richtlijn tot oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap (Richtlijn 2007/2/EG)	NF	
25	Richtlijn betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (Richtlijn 2011/7/EU)	F	artikelen 3, 4, 6 en 10
26	Btw-richtlijn - richtlijn betreffende het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (Richtlijn 2006/112/EG)	F	artikel 13
27	Verdrag van Aarhus (betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden)	NF	
28	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens	NF	
29	Verdrag van Wenen (ter bescherming van de ozonlaag en van het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken)	NF	
30	Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES)	NF	Niet op WBL van toepassing
31	Wildklemverordening (verordening EEG nr. 3254/91)	NF	Niet op WBL van toepassing
32	Verordening inzake de bescherming van in het wild levende dieren en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer (verordening EG nr. 338/97)	NF	Niet op WBL van toepassing
33	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)	F	artikelen 107, 108 en 109 (staatssteun)
34	De-minimisverordening (verordening EU Nr. 1407/2013)	F	artikelen 3 en 4
35	Algemene groepsvrijstellingsverordening (verordening EU Nr. 651/2014)	F	artikelen 4, 36 en 37
36	De-minimisverordening voor de landbouwproductiesector (verordening EU Nr. 1408/2013)	F	artikelen 3 en 4
37	MKB Landbouwvrijstellingsverordening - ABER (verordening EU Nr. 702/2014)	F	artikelen 4 en 14
38	Catalogus Groenblauwe Diensten	F	divers
39	Verordening betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten (verordening EU Nr. 1143/2014)	NF	
40	Algemene verordening gegevensbescherming (verordening EU 2016/679)	NF	Inwerkinggetreden m.i.v. 25-05-2016. Er geldt een overgangstermijn van twee jaar.
41	Verordening betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG (Verordening (EU) Nr. 910/2014) - eIDAS	NF	Inwerkinggetreden m.i.v. 29-09-2016. Er geldt een overgangstermijn van twee jaar.

Nr.	Wet- en regelgeving extern	Niet Financieel (NF) Financieel (F)	Opmerkingen en toelichting grondslag financieel (artikelen)
B	Nationaal		
B.1	Algemeen		
42	Grondwet	NF	
43	Algemene wet bestuursrecht	F	artikelen 5:25, 5:31d t/m 5:39, titel 4.2 (subsidies) en 4.4 (bestuurlijke geldschulden) van hoofdstuk 4
44	Besluit proceskosten bestuursrecht	F	artikel 2
45	Burgerlijk wetboek	F	afdeling 9, 10, 11 en 12 van titel 1, titel 3 en titel 4 van boek 6 (verbintissenrecht); boek 7 (bijzondere overeenkomsten) en boek 7a (bijzondere overeenkomsten vervolg)
46	Waterstaatswet 1900	NF	
47	Regeling veiligheid primaire waterkeringen	NF	
48	Wet beheer rijkswaterstaatswerken	NF	Niet op WBL van toepassing
49	Wet veiligheidregio's	NF	
50	Wet bescherming persoonsgegevens	NF	Vervalt m.i.v. 25 mei 2018.
51	Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming	NF	m.i.v. 25-05-2018
52	Wet computercriminaliteit	NF	
53	Implementatiewet EG-richtlijn infrastructuur ruimtelijke informatie - Wet Inspire	NF	
54	Besluit Inspire	NF	
55	Databankenwet	NF	
56	Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens	NF	
57	Belemmeringenwet privaatrecht	NF	
58	Belemmeringenwet verordeningen	NF	
59	Wet bevordering integriteitsbeoordeling openbaar bestuur	NF	
60	Wet openbaarheid van bestuur	NF	
61	Besluit tarieven openbaarheid van bestuur	F	artikelen 2 en 3
62	Wet hergebruik van overheidsinformatie	NF	
63	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	F	artikelen 5.4, 5.5, 5.6 en 7.3
64	Uitvoeringsbesluit WNT	F	artikelen 2 en 3
65	Mededingingswet	F	artikelen 6, 24, 25g t/m 25m, 56, 57
66	Pachtprijzenbesluit 2007	F	Niet op WBL van toepassing
67	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering	NF	
68	Algemene termijnenwet	NF	
69	Dienstenwet	NF	
70	Dienstenbesluit centraal loket	NF	
71	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende	NF	
72	Uitvoeringsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken	NF	
73	Aanwijzingsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken	NF	
74	Wet algemene bepalingen burgerservicenummer	NF	Niet op WBL van toepassing
75	Wet bestuurlijk elektronisch verkeer	NF	
76	Wet basisregistraties adressen en gebouwen	NF	
77	Besluit OM-afdoening	nvt	Niet op WBL van toepassing
78	Transactiebesluit 1994	nvt	Niet op WBL van toepassing
79	Wetboek van Strafrecht	nvt	Niet op WBL van toepassing
80	Wetboek van Strafvordering	nvt	Niet op WBL van toepassing
81	Wet op de economische delicten	nvt	Niet op WBL van toepassing
82	Besluit bestuurlijke boeten Belastingdienst	nvt	Niet op WBL van toepassing
83	Kieswet	NF	Niet op WBL van toepassing
84	Kiesbesluit	NF	Niet op WBL van toepassing
85	Wet terugvordering staatssteun	F	artikelen 3 en 7; treedt in werking op 01-07-2018

Nr.	Wet- en regelgeving extern	Niet Financieel (NF) Financieel (F)	Opmerkingen en toelichting grondslag financieel (artikelen)
B.2 Ruimtelijk (bestuurs)recht			
86	Wet ruimtelijke ordening	F	artikel 6.1
87	Besluit ruimtelijke ordening	F	artikel 6.1.3.7
88	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening	NF	
89	Regeling algemene regels ruimtelijke ordening	NF	
90	Crisis- en herstelwet	NF	
91	Besluit uitvoering crisis- en herstelwet	NF	
92	Wet inrichting landelijk gebied	F	artikel 37 en artikel 90
93	Erfgoedwet	NF	
94	Besluit Erfgoedwet archeologie	NF	
95	Onteiningswet	F	artikel 72a
96	Telecommunicatiewet	NF	
97	Planwet verkeer en vervoer	NF	
98	Tracéwet	NF	
99	Wet geluidhinder	NF	
100	Besluit geluidhinder	NF	
101	Besluit geluid milieubeheer	NF	
102	Regeling geluid milieubeheer	NF	
103	Bouwbesluit 2012	NF	
104	Besluit ontgrondingen in rijkswateren	NF	Niet op WBL van toepassing
105	Regeling ontgrondingen in rijkswateren	NF	Niet op WBL van toepassing
106	Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten	F	schade bij grondverzet
107	Besluit informatie-uitwisseling ondergrondse netten	NF	
108	Regeling informatie-uitwisseling ondergrondse netten	NF	
109	Wet gemeenschappelijke regelingen	NF	Let op: bij deelname aan gemeenschappelijke regelingen, dan wel Financieel (F).
110	Wet op de archeologische monumentenzorg	NF	
111	Wet uitvoering Verdrag van Aarhus	NF	
B.3 Milieu / Natuur			
112	Wet milieubeheer	F	artikel 15.20 - 15.23, 15.32 - 15.34
113	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	NF	
114	Besluit omgevingsrecht	NF	
115	Regeling omgevingsrecht	NF	
116	Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (activiteitenbesluit milieubeheer)	NF	
117	Activiteiten regeling milieubeheer	NF	
118			
119	Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009	NF	
120	Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water	NF	
121	Regeling monitoring kaderrichtlijn water	NF	
122	Regeling Europese afvalstoffenlijst	NF	
123	Regeling integrale tekst Afvalstoffenlijst	NF	
124	Besluit bodemkwaliteit	NF	
125	Besluit lozing afvalwater huishoudens	NF	
126	Regeling lozing afvalwater huishoudens	NF	
127	Besluit lozen buiten inrichtingen	NF	
128	Regeling lozen buiten inrichtingen	NF	
129	Regeling grenswaarden afvalwater	NF	NB: er gelden diversen regelingen met grenswaarden: VCM-bedrijven, s-PVC-productie, DDT, EDC, HCB, HCB, PCP, PER, TCB, TRI, cadmium, chloroform, drins, tetra.
130	Natuurschoonwet 1928	NF	
131	Visserijwet 1963	F	Niet op WBL van toepassing
132	Reglement voor de binnenvisserij 1985	NF	Niet op WBL van toepassing
133	Uitvoeringsregeling visserij	NF	Niet op WBL van toepassing
134	Wet natuurbescherming	NF	
135	Besluit natuurbescherming	NF	
136	Regeling natuurbescherming	NF	
137	Wet bodembescherming	NF	
138	Infiltratiebesluit bodembescherming	NF	
139	Gezondheids- en welzijnswet voor dieren	NF	Niet op WBL van toepassing
140	Besluit identificatie en registratie van dieren	NF	Niet op WBL van toepassing
141	Beleidsregels dierenwelzijn 2009	NF	Niet op WBL van toepassing
142	Plantenziektenwet	NF	
143	Wet dieren	NF	Niet op WBL van toepassing
144	Wet publieke gezondheid	NF	
145	Besluit gebruik meststoffen	NF	
146	Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden	NF	
147	Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden	NF	
148	Meststoffenwet	NF	
149	Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet	NF	
150	Uitvoeringsregeling Meststoffenwet	F	artikel 130
151	Besluit gebruik meststoffen	NF	
152	Besluit milieueffectrapportage	NF	
153	Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	NF	Niet op WBL van toepassing
154	Wet vervoer gevaarlijke stoffen	NF	
155	Warmtewet	F	artikelen 2 en 5
156	Warmtebesluit	F	artikelen 2, 3 en 4
157	Warmteregeling	F	artikelen 2 t/m 7

Nr.	Wet- en regelgeving extern	Niet Financieel (NF) Financieel (F)	Opmerkingen en toelichting grondslag financieel (artikelen)
B.4 Verkeer en vervoer (**)			
158	(**) alleen relevant voor zover het waterschap taak heeft als wegbeheerder en/of vaarwegbeheerder.		Niet op WBL van toepassing
159	Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)	NF	Niet op WBL van toepassing
160	Wegenverkeerswet 1994	NF	Niet op WBL van toepassing
161	Wegenwet	NF	Niet op WBL van toepassing
162	Wet BDU verkeer en vervoer	F	Niet op WBL van toepassing
163	Wet herverdeling wegenbeheer	F	Niet op WBL van toepassing
164	Besluit bijdrage vergoeding wegzorg	F	Niet op WBL van toepassing
165	Besluit administratieve bepalingen scheepvaartverkeer (BABS)	NF	Niet op WBL van toepassing
166	Binnenvaartpolitie reglement	NF	Niet op WBL van toepassing
167	Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990)	NF	Niet op WBL van toepassing
168	Scheepvaartverkeerswet	NF	Niet op WBL van toepassing
169	Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen	NF	Niet op WBL van toepassing
170	Wrakkenwet	NF	Niet op WBL van toepassing
B.5 Belastingen			
171	Waterschapswet	F	artikelen 110 t/m 147
172	Waterschapsbesluit	F	artikelen 3.2-3.10c, 3.11-3.17 en 6.1 t/m 6.17
173	Waterwet	F	artikelen 7.1 t/m 7.9 , 7.14, 7.17, 7.22, 7.23, 7.24
174	Waterbesluit	F	Niet op WBL van toepassing
175	Waterregeling	F	hoofdstuk 7
176	Algemene wet inzake rijksbelastingen	F	artikelen 6-11, 16, 19, 20 en 67a, 67b, 67c, 67d, 67e, 67f, 67n
177	Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994	F	artikel 31
178	Faillissementswet	NF	
179	Invorderingswet 1990	F	artikelen 63b, 63c, 64, 65 en 66
180	Uitvoeringsregeling Invorderingwet 1990	F	artikelen 7, 26, 27 t/m 28a
181	Kadasterwet	NF	
182	Uitvoeringsregeling Kadasterwet 1994	NF	
183	Wet waardering onroerende zaken	F	hoofdstukken III en IV
184	Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken	F	artikelen 2 t/m 6
185	Regeling Stuf-WOZ	NF	
186	Kostenwet invordering rijksbelastingen	F	artikelen 2 t/m 4
187	Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009	F	artikelen 2 t/m 4
188	Wet op de internationale bijstandverlening bij de heffing van belastingen	F	artikel 34a
189	Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen waterschapsbelastingen	F	artikelen 1 t/m 4
190	Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingenschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012	F	artikelen 6, 40 en 46
191	Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen	F	Niet op WBL van toepassing
192	Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK-elektriciteit	F	artikelen 29 en 30
B.6 Financiën			
193	Wet financiering decentrale overheden (FIDO)	F	artikel 2
194	Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	F	artikelen 2 lid 3 en 7 lid 2
195	Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden	F	artikelen 1 en 2
196	Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden	F	artikelen 2 en 3
197	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden	F	artikelen 2 t/m 4
198	Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen	F	artikelen 4, 8, 9 t/m 11
199	Wet houdbare overheidsfinanciën	F	artikelen 3, 6 en 7
200	Wet op de omzetbelasting 1968	F	artikelen 1 en 7
201	Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968	F	diversen
202	Wet op de vennootschapsbelasting 1969	F	
203	Uitvoeringsbesluit vennootschapsbelasting 1971	F	
204	Uitvoeringsbeschikking vennootschapsbelasting 1971	F	
205	Wet op de belastingen van rechtsverkeer	F	artikel 15 lid 1 onder c
206	Wet op de accijns	F	artikel 1
207	Wet belastingen op milieugrondslag	F	artikelen 22 t/m 31, 47 tot en met 71
208	Uitvoeringsbesluit belastingen op milieugrondslag	F	artikelen 4, 5, 11a en 22
209	Uitvoeringsregeling belastingen op milieugrondslag	F	artikel 6

Nr.	Wet- en regelgeving extern	Niet Financieel (NF) Financieel (F)	Opmerkingen en toelichting grondslag financieel (artikelen)
B.7 Personeel en organisatie			
210	Ambtenarenwet	NF	
211	Arbeidsomstandighedenwet	NF	
212	Arbeidsomstandighedenbesluit	NF	
213	Arbeidsomstandighedenregeling	NF	
214	Arbeidstijdenwet	NF	
215	Arbeidstijdenbesluit	NF	
216	Pensioenwet	F	artikel 15
217	Werkloosheidswet	F	hoofdstukken II, III en IV
218	Wet op de Ondernemingsraden	NF	
219	Ziektewet	F	afdelingen 2 en 4
220	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	F	vijfde afdeling
221	Wet financiering sociale verzekeringen	F	artikelen 6 t/m 12, 16 t/m 56
222	Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel	F	artikel 6
223	Wet op de loonbelasting 1964	F	hoofdstukken II, IIB, IIC, III, IV, VB
224	Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen	F	artikelen 3 t/m 6, 21 t/m 23, 25, 30a, 31, 34
225	Zorgverzekeringswet	F	hoofdstuk 5
226	Wet arbeid en zorg	NF	
227	Algemene wet gelijke behandeling	NF	
228	Wet verbetering poortwachter	NF	
229	Wet op de medische keuringen	NF	
230	Vreemdelingenwet 2000	NF	
231	Wet arbeid en vreemdelingen	F	paragraaf IV
232	Wet structuur uitvoerorganisatie werk en inkomen	F	hoofdstuk 8
233	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering	NF	
234	Wet op de identificatieplicht	NF	
235	Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag	F	artikelen 7, 8, 12, 14, 15 t/m 18, 18b
236	Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965	F	hoofdstukken 3 en 4
237	Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011	F	hoofdstukken 3 t/m 7
238	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)	F	artikelen 15, 23 t/m 26, 36, 37, 82 t/m 86, 91, 96, 134
239	Wet inkomstenbelasting 2001	F	artikelen 2.1 en 3.1
240	Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen	F	artikelen 2 t/m 5, 13 t/m 20, 23 t/m 28, 31 t/m 34, 40, 43
241	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten	F	hoofdstukken 2 en 3
242	Participatiewet	NF	
243	Pensioenreglement Stichting Pensioenfonds ABP	F	hoofdstuk 15; geldig m.i.v. 01-01-2013 (NB. is geen wettelijke regeling, vastgesteld door het bestuur van Stichting Pensioenfonds)
244	Wet modernisering regelingen voor verlof en arbeidstijden	NF	
245	Wet sociale werkvoorziening	NF	
246	Wet revitalisering generiek toezicht	NF	
247	Wet modernisering regelingen voor verlof en arbeidstijden	NF	
248	Wet flexibel werken (Wfw)	NF	
249	Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd	NF	
250	Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA)	NF	
251	Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (WAADI)	F	artikelen 16 tot en met 23
252	Wet verhoging AOW en pensioenrichtleeftijd	NF	
253	Wet werk en zekerheid	NF	
254	Wet tegemoetkomingen loondomein	F	
B.8 Archief			
255	Archiefwet 1995	NF	
256	Archiefbesluit 1995	NF	
257	Archiefregeling 2009	NF	
258	Wet elektronische handtekeningen	NF	
259	Besluit elektronische handtekeningen	NF	
260	Wet revitalisering generiek toezicht	NF	
B.9 Inkoop en aanbestedingen			
261	Aanbestedingswet 2012	F	artikelen in afdelingen 2.1.1 en 2.1.2. NB. dit geldt ook m.i.v. 1 juli 2016 na inwerkingtreding van de Wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in verband met de implementatie van aanbestedingsrichtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU (wetvoorstel EK 34 329).
262 ±	Aanbestedingsbesluit	NF ±	
263	Aanbestedingsreglement werken 2016 (ARW)	F	artikel 1.4.1
264	Gids Proportionaliteit	F	hoofdstukken 2, 3 en 4
265	Richtsnoren Leveringen en Diensten	NF	Document bevat een stappenplan voor de verschillende aanbestedingsprocedures. Zijn niet bindend, bestaan uit handreikingen.
B.10 Subsidies			
266	INTERREG-programma North West Europe (NWE)	F	divers; http://www.nweurope.eu/
267	INTERREG-programma North Sea Region (NSR)	F	divers; http://www.northsearegion.eu/
268	INTERREG-Europe	F	divers; http://www.interreg4c.eu/interregeurope/callforproposals/
269	Projectstimuleringsregeling Interreg V	F	artikelen 3 en 10
270	Regeling co-financiering Interreg IIIA	F	artikelen 3 en 8
271	Verordening betreffende Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (verordening EG Nr. 1080/2006) - EFRO	NF	
272	Uitvoeringswet EFRO	F	artikelen 6 t/m 10;
273	Uitvoeringsregeling EFRO programmaperiode 2014-2020	F	artikelen 3.2 en 4.2
274	Regeling bijzondere subsidies waterkeren en water beheren	F	artikelen 2 t/m 12
275	Kaderwet subsidies Verkeer en Waterstaat	NF	
276	Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014	F	artikelen 2 t/m 27
277	Verordening betreffende het Europees Sociaal Fonds (verordening EG Nr. 1081/2006) - ESF	NF	
278	Subsidieregeling ESF 2007-2013 (herzien)	F	artikelen 4, 12 t/m 14; Regeling vervalt per 01-01 2021
279	Subsidieregeling ESF 2014-2020	F	artikelen 4, 11 t/m 13

NORMENKADER WBL 2018		Interne regelgeving		Nieuw / mutatie in 2018	
Bestuur					
1	Afameverplichting				
2	Afvalwaterakkoord van de afstromingsgebieden Rimborg en Kafeberg	DB 11-6-2012			
3	Beleid t.a.v. overname zuiveringstechnische werken				
4	Bestuurlijke randvoorwaarden slijbstrategie	AB 28-3-2012			
5	WRO + WPM betreffende KRW-maatregelen	DB 20-3-2013			
6	KRW-eisen gesteld aan rwzi's (door WRO en WPM)	DMS 2012 02093			
7	Waterbeheerplan 2016-2021				
8	Verordening behandeling bezwaren	AB 31-05-2017			
Personeel					
9	Cultuurbeleid				
10	Handhaving van het arbeidsvoorwaardenpakket van het ZL voor het WBL	DB 29-6-2004			
11	Notitie verzekeringsbeleid	DB 2-6-2005			
12	Reiskostenregeling woon- werkverkeer	DB 11-7-2005			
13	Raamregeling mobiel werken / werken op afstand	AB 24-4-2006			
14	Vaststelling integriteitsbeleid Waterschapsbedrijf Limburg	DB 4-12-2006			
15	Sectorale Arbeidsvoorwaardenregelingen Waterschapspersoneel (SAW)	AB 19-9-2018			
Mandaat					
16	Delegatiebesluit: overdracht bevoegdheden door AB naar DB	AB 9-6-2009			
17	Mandateren bevoegdheden door DB aan directeur + bevoegdheid tot verlenen van ondermandaat binnen aangegeven kaders (mandaatregeling)	DB 10-3-2004			
18	Herijken delegatie bevoegdheden van AB aan DB op financieel gebied	AB 20-12-2017			
Inkoop en aanbesteding					
19	Inkoop en aanbestedingsbeleid Waterschapsbedrijf Limburg	DB 23-11-2016			
20	Drempelbedragen voor het Inkoop- en aanbestedingsbeleid en voor financieel mandaat	AB 4-4-2018	Geactualiseerd voor cnf. Europese normen.		
21	Algemene Inkoopvoorwaarden	DB 03-09-2018			
Financiën					
22	Verordening ex artikel 108 en 109 Waterschapswet (beleids- en verantwoordingsfunctie + controleverordening)	AB 20-12-2017	Geactualiseerd cnf evaluatie financieel beleid		
23	Legesverordening				
24	Evaluatie van het Financieel Beleid	AB 6-12-2010	AB 19-07-2017: Herziening (ingangsdatum 1-1-2018)		
25	Financieringsstatuut (Treasury statuut) WBL	AB 20-12-2017	Geactualiseerd cnf evaluatie financieel beleid		
26	Controleprotocol	AB 20-12-2017			
27	Intern controleplan	AB 20-12-2017			
Archief					
28	Archiefverordening WBL	AB 10-5-2004			
Contracten klanten					
29	Gemeente Stein - Gemeenschappelijke Regeling tussen Gemeente Stein en Waterschapsbedrijf Limburg				
30	Gemeente Stein - Uitvoeringsovereenkomst tussen Gemeente Stein en Waterschapsbedrijf Limburg				
31	Gemeente Kerkrade - Gemeenschappelijke Regeling tussen Gemeente Kerkrade en Waterschapsbedrijf Limburg				
32	Gemeente Kerkrade - Uitvoeringsovereenkomst tussen Gemeente Kerkrade en Waterschapsbedrijf Limburg				
33	Gemeente Roermond - Gemeenschappelijke Regeling tussen Gemeente Roermond en Waterschapsbedrijf Limburg				
34	Gemeente Roermond - Uitvoeringsovereenkomst tussen Gemeente Roermond en Waterschapsbedrijf Limburg				
35	Gemeente Simpelveld - Gemeenschappelijke Regeling tussen Gemeente Simpelveld en Waterschapsbedrijf Limburg	AB 17-06-2015	Verlenging		
36	Gemeente Simpelveld - Uitvoeringsovereenkomst tussen Gemeente Simpelveld en Waterschapsbedrijf Limburg				
37	Gemeente Brunssum - Gemeenschappelijke Regeling tussen Gemeente Brunssum en Waterschapsbedrijf Limburg				
38	Gemeente Brunssum - Uitvoeringsovereenkomst tussen Gemeente Brunssum en Waterschapsbedrijf Limburg				
39	Gemeente Onderbanken - Gemeenschappelijke Regeling tussen Gemeente Onderbanken en Waterschapsbedrijf Limburg				
40	Gemeente Onderbanken - Uitvoeringsovereenkomst tussen Gemeente Onderbanken en Waterschapsbedrijf Limburg				
41	Gemeente Valkenburg aan de Geul - Gemeenschappelijke Regeling tussen Gemeente Valkenburg aan de Geul en Waterschapsbedrijf Limburg	AB 3-4-2013			
42	Gemeente Valkenburg aan de Geul - Uitvoeringsovereenkomst tussen Gemeente Valkenburg aan de Geul en Waterschapsbedrijf Limburg	AB 3-4-2013			
43	Gemeente Weert - Bestuursovereenkomst tussen Gemeente Weert en Waterschapsbedrijf Limburg	DB 22-12-2014			
44	Overeenkomst 'Meten, Monitoren, Rekenen' tussen WBL, Waterschap en de gemeenten Brunssum, Onderbanken, Schinnen en Simpelveld	AB 28-09-2016			
45	Gemeente Schinnen - Bestuursovereenkomst tussen Gemeente Schinnen en Waterschapsbedrijf Limburg	DB 23-11-2016			
46	Gemeente Sittard-Geleen - Bestuursovereenkomst Samenwerking rioleringszorg tussen gemeente Sittard-Geleen en WBL	DB 07-06-2017			
47	Gemeente Beek - Bestuursovereenkomst Samenwerking rioleringszorg tussen gemeente Beek en WBL	DB 07-06-2017			
48	Overeenkomst Meten Monitoren en Rekenen tussen WBL en 15 Noord Limburgse Gemeenten	DB 07-06-2017			
49	Gemeente Horst aan de Maas - Bestuursovereenkomst Samenwerking rioleringszorg tussen gemeente Horst aan de Maas en WBL	DB 04-07-2017			
50	Overeenkomsten met 23 gemeenten inzake het beheer en onderhoud van individuele behandelinstallaties afvalwater (IBA's)				
Samenwerking					
51	Oprichting Europees Economisch Samenwerkingsverband met Duitse Waterschappen	DB 21-9-2012			
52	Samenwerkingsovereenkomst WBL met Hogeschool Zuyd inzake de Wijk van Morgen	DB 21-8-2012			
53	Samenwerkingsovereenkomst samenwerkende gemeenten regio Parkstad	DB 21-8-2013			
54	Deelname onderzoek samenwerkingsvorm waterketen	DB 07-06-2017			
55	Samenwerkingsovereenkomst WBL-WML	AB 04-07-2018			

BIJLAGE 2: Toetsingskader 2018

Waterschapsbedrijf Limburg

Proces personeel

Mutatie t.o.v. 2017

Intern controleplan 2018

Toetsingskader	Relevante aspecten (eisen die financiële rechtmatigheid raken)	Beheersingsrisico's (What Could Go Wrong) Risico: Er wordt NIET voldaan aan:	Toelichting	Voorlopige inschatting beheersingsmaatregelen WBL (voorwaarden: zichtbaar en achteraf toetsbaar)	Voorstel strategie: systeemgericht (= beheersingsmaatregelen testen) of gegevensgericht testen.	Voorstel aantal testen (genoemde aantallen zijn op basis van geen- foutconstatering. Bij constatering fouten dient de deelwaarneming uitgebreid te worden)	Toelichting
EXTERNE REGELGEVING							
Gemeenschappelijke regeling	Artikel 10 taken en bevoegdheden	Art 10 A. Is de begroting vastgesteld en gewijzigd door het AB. Art 10 B. Is de bijdrage van de deelnemers in de GR vastgesteld door het AB. Art 10C Is de rekening vastgesteld door het AB Art 10D Zijn de hoofdlijnen van de organisatie vastgesteld door het AB. Art 10E Zijn geldleningen en rekening-courant overeenkomsten aangegaan door het AB. Art 10 F Is het uitlenen van gelden besloten door het AB. Art 10H Zijn de verordeningen die noodzakelijk zijn voor de behartiging van de taken van de regeling vastgesteld door het AB.	Gedelegeerd aan DB middels delegatiebesluit Gedelegeerd aan DB middels delegatiebesluit	Planning en controlcyclus Planning en controlcyclus Planning en controlcyclus Mandaatregelingen/procesbe- schrijvingen Financieringstatuut/ mandaatregeling	gegevensgericht gegevensgericht gegevensgericht gegevensgericht gegevensgericht	integraal integraal integraal integraal integraal	
	Artikel 18 Ambtelijk apparaat	Art 18 lid 4 Het AB regelt de bezoldiging van de directeur. Zijn de daadwerkelijke bezoldigingen conform deze regeling. Art 18 lid 8 Zijn alle uitgaande (financiële) stukken van het AB en DB door de directeur medeondertekend.		Bij de eerste inleg wordt gecheckt of de bezoldiging strookt met het besluit. Daarna worden de mutaties gevolgd overeenkomstig de procedure salarisadministratie. Mandaatregelingen/procesbe- schrijvingen	gegevensgericht gegevensgericht	eenmalig, beoordeling cumulatief in december. 10% van documenten met financieel belang beoordelen, met max. 25, uitgaande documenten op ondertekening door directeur.	
	Artikel 19 begroting	Art 19 lid 4 Heeft het AB de begroting vastgesteld in het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar.		Planning en controlcyclus	gegevensgericht	integraal	
	Artikel 20 Begrotingswijzigingen	Art 20 lid 1 Heeft het AB begrotingswijzigingen vastgesteld in het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar.		Planning en controlcyclus	gegevensgericht	integraal	
	Artikel 21 Rekening	Art 21 lid 2 Het DB zendt jaarrekening in ieder geval voor 15 juli aan GS.		Planning en controlcyclus	gegevensgericht	integraal	

Toetsingskader	Relevante aspecten (eisen die financiële rechtmatigheid raken)	Beheersingsrisico's (What Could Go Wrong) Risico: Er wordt NIET voldaan aan:	Toelichting	Voorlopige inschatting beheersingsmaatregelen WBL (voorwaarden: zichtbaar en achteraf toetsbaar)	Voorstel strategie: systeemgericht (= beheersingsmaatregelen testen) of gegevensgericht testen.	Voorstel aantal testen (genoemde aantallen zijn op basis van geen- foutconstatering. Bij constatering fouten dient de deelwaarneming uitgebreid te worden)	Toelichting
Fiscale wet- en regelgeving		Is de bruto/netto berekening op de salarisstrook juist en conform: <ul style="list-style-type: none"> • loonbelastingverklaring; • tabellen voor de loonheffing; • pensioenpremie volgens pensioenreglement; • sociale lasten volgens geldende bepalingen. 	Salarisberekening vindt plaats door deskundig extern bureau Centric.	Een ontvangen deskundigenverklaring van Centric of een afgegeven verklaring van de belastingdienst. Middels een checklist indiensttreding wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van de loonbelastingverklaring. Wordt aangevinkt als teken van aanwezigheid Deskundigenverklaring van Centric Deskundigenverklaring van Centric Deskundigenverklaring van Centric	Gegevensgericht systeemgericht Gegevensgericht Gegevensgericht Gegevensgericht	Opvragen deskundigen-verklaring bij Centric (ISAE verklaring)	
	Werkkostenregeling	Onjuiste toepassing van regeling WKR leidt tot een onjuiste registratie en codering van kosten in de WKR met mogelijke gevolgen voor de benutting van de vrije ruimte en de eventuele naheffing.		Implementatie van de WKR is uitgevoerd i.s.m. een gerenomeerd adviesbureau en Centric. Vastlegging WKR intracomptabel in LPS (volledig) met voeding vanuit CODA (facturen). Roulatieschema Financieel Beheer in de verwerking van facturen in relatie tot de WKR.	systeemgericht	Toetsing naleving interne beheersingsafspraken en documenten.	
Pensioenwet	Artikel 132 lid 2 APPA	Indien de belanghebbende ten tijde van zijn aftreden als bestuurslid de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt en hij in het tijdvak van twaalf jaren dat direct aan zijn aftreden voorafgaat ten minste tien jaren bestuurslid is geweest, is de uitkering voortgezet tot het tijdstip waarop hij de leeftijd van 65 jaar bereikt?	Berekening en uitvoering vindt plaats door Raet te Voorhout. Hiertoe behoort een check op neveninkomsten na zijn aftreden.	Raet rapporteert via de mail omtrent de uitgevoerde check. Daarnaast controleert HRM steekproefsgewijs de berekeningen van Raet.	Gegevensgericht	integraal	N.v.t. voor WBL. Bestuurders die nu aftreden krijgen hun uitkering tot aan pensioen en/of pensioen via Waterschap Limburg.

Toetsingskader	Relevante aspecten (eisen die financiële rechtmatigheid raken)	Beheersingsrisico's (What Could Go Wrong) Risico: Er wordt NIET voldaan aan:	Toelichting	Voorlopige inschatting beheersingsmaatregelen WBL (voorwaarden: zichtbaar en achteraf toetsbaar)	Voorstel strategie: systeemgericht (= beheersingsmaatregelen testen) of gegevensgericht testen.	Voorstel aantal testen (genoemde aantallen zijn op basis van geen- foutconstatering. Bij constatering fouten dient de deelwaarneming uitgebreid te worden)	Toelichting
Sectorale arbeidsvoorwaarden waterschapspersoneel	SAW art 2.1.1	Is het benoemingsbesluit getekend door het dagelijks bestuur of door de gemandateerde ambtenaar?		Checklist indiensttreding	Systeemgericht	Beoordeling 10% van de indiensttredingen, met een minimum van 2 en een maximum van 5.	Het aantal testen qua nummering is geactualiseerd. Was 10% met een maximum van 25. Op basis een risico inschatting, het ontbreken van bevindingen de afgelopen jaren, een ongewijzigd proces en toevoeging van een minimum is de controle voldoende geborgd met de instelling van 10% met een minimum van 2 en een maximum van 5.
	SAW art. 2.1.11, 2.2.2 en 3.1.2	Is bij indiensttreding de ingangsdatum van de salarisbetaling conform de ingangsdatum van het benoemingsbesluit? Is bij promotie de wijzigingsdatum van de salarisbetaling conform de ingangsdatum van het benoemingsbesluit?		Checklist indiensttreding Zichtbare beoordeling salarismutaties door HRM (maandlijks)	Systeemgericht Systeemgericht	Beoordeling 10% van de indiensttredingen, met een minimum van 2 en een maximum van 5. Beoordeling 10% van de indiensttredingen, met een minimum van 2 en een maximum van 5.	
	SAW art. 3.1.2	Is -ingeval van toerekening van het salaris en de toelagen over een gedeelte van de maand het bedrag per dag vastgesteld door het maandbedrag te delen door het aantal dagen van de desbetreffende kalendermaand?		Zichtbare beoordeling salarismutaties door HRM (maandlijks)	Systeemgericht	Beoordeling 10% van de indiensttredingen, met een minimum van 2 en een maximum van 5.	
	SAW art. 3.1.2 en 8.1.lid 2	Is de einddatum van de salarisbetaling conform de ingangsdatum van het uit dienst treden?		Zichtbare beoordeling salarismutaties door HRM (maandlijks)	systeemgericht	Beoordeling 10% van de indiensttredingen, met een minimum van 2 en een maximum van 5.	
	SAW art 2.1.11, 2.2.2 en 3.1.6	Is het brutosalaris op de salarisstroom in overeenstemming met de aanstellingsbrief en de geldende salarisschalen voor de betreffende functie?		Zichtbare beoordeling salarismutaties door HRM (maandlijks)	systeemgericht	Review beoordeling mutaties door HRM van twee maanden.	
	SAW art. 3.1.3	Is het salaris van de medewerker met een onvolledige werkweek vastgesteld op een evenredig deel van het salaris bij een volledige werkweek?		Zichtbare beoordeling salarismutaties door HRM (maandlijks)	systeemgericht	Review beoordeling mutaties door HRM van twee maanden.	
	SAW art 3.1.6	Vindt verhoging van het salaris plaats wanneer de medewerker overgaat naar een hogere schaal met een hoger maximum salaris?		Zichtbare beoordeling salarismutaties door HRM (maandlijks)	systeemgericht	Review beoordeling mutaties door HRM van twee maanden.	
	SAW art. 3.1.10	Is de individuele prestatietoelage toegekend door het DB of door de bevoegde ambtenaar? Is het recht en de hoogte van de individuele prestatietoelage correct bepaald?		Zichtbare beoordeling salarismutaties door HRM (maandlijks) Aantekenen op controlelijst salarisadministratie van mutaties op vaste salarisgegevens	systeemgericht gegevensgericht	Review beoordeling mutaties door HRM van twee maanden. Per ultimo jaar integraal beoordelen voor alle werknemers	
	SAW art. 3.1.11	Overwerkvergoeding i.o.m. gefaltteerde overwerkbriefjes (digitaal)		Beoordeling declaraties door HRM op formaliteiten en voldoen aan regelingen.	systeemgericht	10% van beoordelingen door HRM met max. van 10.	Het aantal testen qua nummering is geactualiseerd. Was 10% met een maximum van 25. Op basis een risico inschatting, het ontbreken van bevindingen de afgelopen jaren, een ongewijzigd proces en toevoeging van een minimum is de controle voldoende geborgd met de instelling van 10% en een maximum van 10.
SAW art.3.4.17	Ontvangt de ambtenaar in de maand waarin hij/zij gedurende 25, 40 respectievelijk 50 jaar een betrekking bij de overheid heeft vervuld, een gratificatie gelijk aan een bedrag, overeenkomende met de gehele bezoldiging vermeerderd met het IKB-collectief waarop hij/zij in de maand van deze jubilea aanspraak heeft?		Voorafgaande aan het nieuwe jaar wordt een opstelling gemaakt van de personen die het nieuwe jaar recht hebben op een jubileumuitkering	Gegevensgericht (de lijst van personen wordt gegenereerd vanuit het Personeels Informatie Management Systeem (PIMS) op basis van arbeidsverleden en dienstjaren.	Per ultimo jaar beoordelen voor alle werknemers.		

Toetsingskader	Relevante aspecten (eisen die financiële rechtmatigheid raken)	Beheersingsrisico's (What Could Go Wrong) Risico: Er wordt NIET voldaan aan:	Toelichting	Voorlopige inschatting beheersingsmaatregelen WBL (voorwaarden: zichtbaar en achteraf toetsbaar)	Voorstel strategie: systeemgericht (= beheersingsmaatregelen testen) of gegevensgericht testen.	Voorstel aantal testen (genoemde aantallen zijn op basis van geenfoutconstatering. Bij constatering fouten dient de deelwaarneming uitgebreid te worden)	Toelichting
	SAW art. 3.3.2	Is ambtenaar die een wachtdienstvergoeding ontvangt opgenomen in het wachtdienstrooster t.b.v de wachtdiensttoelage?		De opgestelde declaratie wordt zichtbaar gecheckt door de coördinator ZVB en daarna getekend voor akkoord door de manager ZVB + check door salarisadministratie op dubbele declaratie.	Gegevensgericht		
	SAW art. 3.3.2 en 3.3.3	Is de hoogte van de wachtdiensttoelage conform de wachtdienstregeling?		Toekenning wachtdiensttoelage wordt voorafgaand aan de ondertekening door de manager en getoetst door HRM-consultant.	Systeemgericht: de wijze van toetsing is opgenomen in de procedure salarisadministratie.	Integraal	Dit proces is volledig geautomatiseerd en loopt via het declaratieproces (incl. automatisatie door een leidinggevende).
	SAW art. 4.4	Draagt de werkgever zorg voor de betaling van het werkgeversdeel van de pensioenpremie over het verlofdeel van wettelijk onbetaald ouderschapsverlof ten behoeve van het personeelslid dat gebruik maakt van de Wet arbeid en zorg?		Het opgestelde besluit voor toekenning ouderschapsverlof wordt getoetst door de HRM-consultant voordat dit getekend wordt door de manager	Systeemgericht: de verwerking van het besluit door HRM geschiedt overeenkomstig de procedure salarisadministratie.	Integraal: controle valt onder de jaarcontrole salarisadministratie	
	SAW art. 3.4.2	Is de vergoeding reiskosten woon-werkverkeer en/of de vergoeding reis- en verblijfkosten dienstreizen correct berekend?		Toetsing declaraties door HRM	systeemgericht	10% van beoordelingen door HRM met max. van 25.	
	SAW art 8.1. lid 1	Is het ontslagbesluit getekend door het dagelijks bestuur of door de gemandateerde ambtenaar?		Zichtbare beoordeling salarismutaties door HRM (maandelijks).	systeemgericht	Review beoordeling mutaties door HRM van twee maanden.	
	SAW art. 5.4	Is, indien van toepassing, de uitkeringsregeling ontslag juist toepast?	De toets, de berekening en de uitbetaling is uitbesteed aan Loyalis Maatwerk Administratie	Door HRM wordt de ingediende declaratie gecontroleerd.	gegevensgericht	integraal toetsen	
	SAW art. 5.4	Zijn de bepalingen met betrekking tot het recht, duur, bedrag en verplichtingen voor de bovenwettelijke WW-uitkering nageleefd?	Is volledig uitbesteed aan Loyalis Maatwerk Administratie	Door HRM wordt de ingediende declaratie gecontroleerd.	gegevensgericht	integraal toetsen	
	SAW art. 3.2	Is het recht op deelname aan de regelingen van resp. de inhouding/vergoeding uit hoofde van het Individueel keuzebudget in overeenstemming met de geldende regeling gebeurd?		Beoordeling declaraties door HRM op formaliteiten en voldoen aan regelingen.	systeemgericht	Review 10% van beoordelingen door HRM met max. van 25.	

Toetsingskader	Relevante aspecten (eisen die financiële rechtmatigheid raken)	Beheersingsrisico's (What Could Go Wrong) Risico: Er wordt NIET voldaan aan:	Toelichting	Voorlopige inschatting beheersingsmaatregelen WBL (voorwaarden: zichtbaar en achteraf toetsbaar)	Voorstel strategie: systeemgericht (= beheersingsmaatregelen testen) of gegevensgericht testen.	Voorstel aantal testen (genoemde aantallen zijn op basis van geen- foutconstatering. Bij constatering fouten dient de deelwaarneming uitgebreid te worden)	Toelichting
INTERNE REGELGEVING							
Secundaire arbeidsvoorwaarden	onderwerp 2.8 Individuele gratificatie	De uitbetaalde gratificatie is hoger dan de vastgestelde leidraad voor een bijzondere prestatie.	Een door de leidinggevende ondertekent gemotiveerd schrijven vormt de basis voor verwerking door HRM.	HRM controleert of het voorstel is overeenkomstig de regeling. Uitbetaling verloopt overeenkomstig de procedure voor de salarisadministratie.	systeemgericht	Review beoordeling mutaties door HRM van twee maanden.	
	onderwerp 2.8 Afscheidsgatificatie	De uitbetaalde afscheidsgatificatie is hoger dan het bedrag volgens de regeling.	Een door HRM opgesteld schrijven wordt ondertekend door de leidinggevende	Op basis van dit schrijven volgt de uitbetaling overeenkomstig de procedure voor de salarisadministratie.	systeemgericht	Review beoordeling mutaties door HRM van twee maanden.	
	onderwerp 14.3 collectieve invaliditeit / arbeidsongeschiktheidsverzekering	Het risico bestaat uit het moeten betalen van een aanvulling op de WIA-uitkering.		Is afgedekt middels collectief contract met Loyalis ter dekking van inkomensverlies bij gedeeltelijke én volledige invaliditeit/ arbeidsongeschiktheid.	Gegevensgericht	Bij de jaarcontrole vaststellen dat de desbetreffende verzekeringsdocumenten correct en aanwezig zijn.	
	onderwerp 14.4 collectieve ongevallenverzekering	Risico van financiële aansprakelijkheid bij ongevallen welke een blijvende invaliditeit tot gevolg hebben		Is afgedekt middels een collectieve 24-uurs (wereldwijde) ongevallendekking tbv in dienst zijnde WBL medewerk(st)ers	Gegevensgericht	Bij de jaarcontrole vaststellen dat de desbetreffende verzekeringsdocumenten correct en aanwezig zijn.	
Delegatiebesluit	Artikel 19 Voorwaarden	Het risico bij artikel 19 lid 1 bestaat eruit dat voor (de uitvoering van) een gedelegeerd besluit aan het DB, door het AB geen middelen beschikbaar zijn gesteld door middel van een post op de begroting.		Planning en controlcyclus	Gegevensgericht	Jaarlijks vaststellen dat de begroting door het AB wordt goedgekeurd. Afwijkingen ten opzichte van de begroting dienen achteraf goedgekeurd te worden door het AB door middel van het vaststellen van de jaarrekening.	
Integriteitsbeleid WBL	Meldingsplicht financiële belangen.	Het risico dat een ambtenaar zich bij het nemen van functionele beslissingen laat leiden door persoonlijk financieel belang.	De meldingsplicht geldt organisatiebreed voor alle medewerkers met een financieel mandaat.	Preventieve maatregel bestaat uit het afleggen van de eed bij indiensttreding.	Gegevensgericht	Checken voor de indiensttredders of deze personen de eed hebben afgelegd.	
	Meldingsplicht geschenken en giften.	Het risico dat geschenken en giften worden aangenomen in ruil voor een tegenprestatie, resp. het risico dat geschenken met een waarde groter dan € 50 worden aangenomen.	De meldingsplicht geldt organisatiebreed voor alle medewerkers.	Preventieve maatregel bestaat uit het afleggen van de eed bij indiensttreding.	Gegevensgericht	Checken voor de indiensttredders of deze personen de eed hebben afgelegd.	

Waterschapsbedrijf Limburg

Proces inkoop en aanbesteding

Mutatie t.o.v. 2017

Intern controleplan 2018

Toetsingskader	Relevante aspecten (eisen die financiële rechtmatigheid raken)	Beheersingsrisico's (What Could Go Wrong) Risiko: Er wordt NIET voldaan aan:	Voorlopige inschatting beheersingsmaatregelen WBL (voorwaarden: zichtbaar en achteraf toetsbaar)	Voorstel strategie: systeemgericht (= beheersingsmaatregelen testen) of gegevensgericht testen.	Voorstel aantal testen (genoemde aantallen zijn op basis van geen- foutconstatering. Bij constatering fouten dient de deelwaarneming uitgebreid te worden)
EXTERNE REGELGEVING					
Aanbestedingswet-2012 (Herziene) Aanbestedingswet 2012 ARW 2016 Gids Proportionaliteit Burgerlijk wetboek Mededingingswet Wet markt en overheid		Zie interne regelgeving: Inkoop- en aanbestedingsbeleid Waterschapsbedrijf Limburg	n.v.t. n.v.t. n.v.t.		
INTERNE REGELGEVING					
Inkoop + aanbestedingsbeleid	drempelbedragen	De in 2018 geactualiseerde drempelbedragen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid dienen te worden nageleefd. Zie de nadere uitwerking in het Handboek Inkoop en Aanbesteding	De beheersmaatregel is opgenomen in het proces, echter de controle op de naleving wordt niet zichtbaar vastgelegd. Dit wordt ondervangen door jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening op basis van een deelwaarneming, de naleving van de regelgeving te toetsen.	Gegevensgericht	De deelwaarneming wordt achteraf bepaald op basis van werkelijke massa. Het aantal en de samenstelling van de opdrachten blijkt uit de per opdracht ingevulde en getekende verantwoordingsformulieren.
Mandaatregeling	Reguliere inkoop	Inkoop worden geplaatst door een hiertoe gemandateerde functionaris.	Met betrekking tot een opdracht wordt middels een standaardformulier verantwoording afgelegd omtrent de opdrachtverlening en de ondertekening van de opdracht.	Systeemgericht	Beoordeling 10% van inkoop op goedkeuring door budgethouder (met max. van 25 waarnemingen)
	Aanbestedingen	Bij aanbestedingen wordt de voorgeschreven aanbestedingsvorm uit de bijlage bij besluit inkoop- en aanbestedingsbeleid: drempelbedragen en bedragen financieel mandaat gevolgd. Leveringen en diensten: enkelvoudig onderhandse aanbesteding/ gunning uit de hand, als opdracht - kleiner dan € 7.500 - vanaf € 7.500 en kleiner dan € 50.000 Werken: enkelvoudig onderhandse aanbesteding/ gunning uit de hand, als opdracht - kleiner dan € 7.500 - vanaf € 7.500 en kleiner dan € 150.000 Leveringen en diensten: meervoudig onderhands. Minimaal 3 inschrijvingen tenzij directeur anders beslist. - vanaf € 50.000 en kleiner dan € 221.000 Werken: meervoudig onderhands. Minimaal 3 inschrijvingen tenzij directeur anders beslist. - vanaf € 150.000 en kleiner dan € 1.500.000. Leveringen en diensten: Europese aanbestedingsrichtlijnen - vanaf € 221.000 Werken: nationale aanbestedingsprocedure of onderhands na besluit AB - vanaf € 1.500.000 en kleiner dan € 5.548.000 Werken: Europese aanbestedingsrichtlijnen - vanaf € 5.548.000	Bij bedragen vanaf € 7.500 dient voor elke levering, dienst of werk per opdracht een verantwoordingsformulier ingevuld te worden. Binnen WBL worden de ingevulde verantwoordingsformulieren integraal gecontroleerd op juistheid, volledigheid en juiste categorie toekenning. Deze controle wordt zichtbaar vastgelegd in de workflow van orders in CODA en voor orders ingelegd door teamleiders, unitmanagers of directeur in een excel spreadsheet. Noodzakelijke aanpassingen worden zichtbaar gedaan op de originele formulieren of op een nieuw formulier welk wordt toegevoegd aan het originele formulier.	Gegevensgericht	De deelwaarneming wordt achteraf bepaald op basis van werkelijke massa. Het aantal en de samenstelling van de opdrachten blijkt uit de per opdracht ingevulde en getekende verantwoordingsformulieren.

Toetsingskader	Relevante aspecten (eisen die financiële rechtmatigheid raken)	Beheersingsrisico's (What Could Go Wrong) Risiko: Er wordt NIET voldaan aan:	Voorlopige inschatting beheersingsmaatregelen WBL (voorwaarden: zichtbaar en achteraf toetsbaar)	Voorstel strategie: systeemgericht (= beheersingsmaatregelen testen) of gegevensgericht testen.	Voorstel aantal testen (genoemde aantallen zijn op basis van geen- foutconstatering. Bij constatering fouten dient de deelwaarneming uitgebreid te worden)
Delegatiebesluit	art. 2.3	Opdrachten voor de uitvoering van werken met een geraamde waarde van tenminste € 1.500.000 wordt openbaar aanbesteed.	Bij bedragen vanaf € 7.500 dient voor elke levering, dienst of werk per opdracht een verantwoordingsformulier ingevuld te worden. Binnen WBL worden de ingevulde verantwoordingsformulieren integraal gecontroleerd op juistheid, volledigheid en juiste categorie toekenning. Deze controle wordt zichtbaar vastgelegd in een excel spreadsheet en noodzakelijke aanpassingen worden zichtbaar gedaan op de originele formulieren of op een nieuw formulier welk wordt toegevoegd aan het originele formulier.	Gegevensgericht	De deelwaarneming wordt achteraf bepaald op basis van werkelijke massa. Het aantal en de samenstelling van de opdrachten blijkt uit de per opdracht ingevulde en getekende verantwoordingsformulieren.

Waterschapsbedrijf Limburg

Proces kapitaallasten

Intern controleplan 2018

Toetsingskader	Relevante aspecten (eisen die financiële rechtmatigheid raken)	Beheersingsrisico's (What Could Go Wrong) Risico: Er wordt NIET voldaan aan:	Voorlopige inschatting beheersingsmaatregelen WBL (voorwaarden: zichtbaar en achteraf toetsbaar)	Voorstel strategie: systeemgericht (= beheersingsmaatregelen testen) of gegevensgericht testen.	Voorstel aantal testen (genoemde aantallen zijn op basis van geen-foutconstatering. Bij constatering foulen dient de deelwaarneming uitgebreid te worden)
EXTERNE REGELGEVING					
Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido)	Renterisicobeheer	De kasgeldlimiet ad. 23% van het begrotingstotaal bij aanvang jaar, wordt overschreden	Over limiet wordt expliciet gerapporteerd in de begroting en in de jaarrekening.	Systeemgericht	Beoordelen aan de hand van de jaarrekening of aan de gestelde limiet is voldaan. Tevens beoordelen procedures rondom totstandkoming berekening.
		Het totaal van verplichte aflossingen en renteherzieningen bedraagt meer dan 30% van het begrotingstotaal bij aanvang van betreffend jaar	WBL rapporteert hierover in de jaarrekening.	Systeemgericht	Beoordelen aan de hand van de jaarrekening of voldaan is aan eis. Tevens beoordelen procedures rondom totstandkoming berekening.
INTERNE REGELGEVING					
Nota Financieel Beleid + verordening ex art 108 waterschapswet	Rechtmatigheid afschrijvingstermijnen	Afschrijvingspercentages resp. termijnen zijn niet in overeenstemming met nota financieel beleid resp. verordening ex art 108 waterschapswet	Per te activeren actief wordt aangegeven welke afschrijftermijn gehanteerd moet worden.	Gegevensgericht	Integrale afstemming juistheid gehanteerde percentages resp. termijnen.
Financieringsstatuut	Het vergelijken van offertes van geselecteerde marktpartijen	Bij het aantrekken van leningen zijn niet drie partijen verzocht om offerte uit te brengen of is niet de laagste effectieve rente gekozen	Per aan te trekken lening wordt een verantwoordingsformulier ingevuld en voor gezien ondertekend door de directeur.	Gegevensgericht	Integraal
Delegatiebesluit	Artikel 15	Het DB heeft de bevoegdheid tot: 1 weigering van subsidieverlening; 2 subsidieverlening, intrekking, vaststelling, intrekking en wijziging alsook betaling en terugvordering van subsidie indien en voor zover in een specifieke begrotingspost is voorzien in subsidieverlening.	Voor elke te verlenen subsidie dient een voorstel te worden overlegd aan het DB.	Gegevensgericht	Integraal

Waterschapsbedrijf Limburg

Intern controleplan

Mutatie t.o.v. 2017

Overige posten 2018

Toetsingskader	Relevante aspecten (eisen die financiële rechtmatigheid raken)	Beheersingsrisico's (What Could Go Wrong) Risico: Er wordt NIET voldaan aan:	Voorlopige inschatting beheersingsmaatregelen WBL (voorwaarden: zichtbaar en achteraf toetsbaar)	Voorstel strategie: systeemgericht (= beheersingsmaatregelen testen) of gegevensgericht testen.	Voorstel aantal testen (genoemde aantallen zijn op basis van geen- foutconstatering. Bij constatering fouten dient de deelwaarneming uitgebreid te worden)	Toelichting
EXTERNE REGELGEVING						
Heffingsregeling lozing afvalwater op Rijkswateren	Is de opgelegde heffing in overeenstemming met de regeling?	Heffing niet in overeenstemming met regeling (afstemming met aanslag).	Integrale check op accorderen facturen voorafgaande aan betaling (middels Coda); de in rekening gebrachte heffing wordt per aanslag afgestemd met de regeling.	Systeemgericht	Steekproef op juiste werking 10% (met een maximum van 10 stuks)	De kwantificering van het aantal testen is op basis van een risico inschatting verlaagd van integraal naar een maximum van 10. Afgelopen jaren zijn geen tekortkomingen geconstateerd en het proces is niet gewijzigd.
INTERNE REGELGEVING						
Instellen voorziening- persoonsgebonden basis- budget (PBB)	Opbouw en benutting van de voorziening of de regelgeving in de SAW.	Is de opbouw en benutting van de voorziening in overeenstemming met de SAW.	Wordt gerapporteerd in de Marap en jaarrekening.	Gegevensgericht	Beoordelen cumulatieve stand bij controle 4e kwartaal incl. jaarlijkse afstemming met de accountant.	De voorziening is opgeheven (bestuursbesluit AB dd 19-9-2018)
Uitvoeringsovereenkomst tussen gemeenten en WBL		De door WBL in rekening gebrachte bedragen zijn lager dan aangegeven in de overeenkomsten.	De door de gemeenten te betalen vergoedingen toetsen aan geldende overeenkomsten	Gegevensgericht	Integrale controle bij het opmaken van de jaarrekening	
Mandaatbeleid, delegatiebesluit	Onttrekking aan reserve	Onttrekking tijdens het jaar niet meer toegestaan onder BBVW	Doordat onttrekking tijdens het jaar niet meer is toegestaan, kan tijdens het jaar een tekort ontstaan te dekken door een onttrekking bij het opmaken van de jaarrekening.	Gegevensgericht	Integrale controle bij het opmaken van de jaarrekening	
Nota Financieel Beleid	Geactiveerde lasten	De omvang geactiveerde lasten is lager dan begroot	Ontwikkeling wordt beoordeeld en gevolgd bij de Marap.	Gegevensgericht	Beoordelen cumulatieve stand bij controle 4e kwartaal.	Maakt onderdeel uit van reguliere Maraproces

Controleprotocol 2015-2018

Waterschapsbedrijf Limburg

voor de accountantscontrole op de jaarrekening

1. Inleiding

Op grond van de Waterschapswet en het Waterschapsbesluit heeft het Algemeen Bestuur ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de jaarlijkse accountantscontrole vastgesteld wat de reikwijdte van rechtmatigheidstraject is en wat uw rol als accountant is. Deze aspecten worden in hoofdlijnen in dit protocol geregeld. Het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) volgt ten aanzien van de reikwijdte van de rechtmatigheidcontrole het advies van de Unie van Waterschappen (UvW).

2. Doelstelling

Het Controleprotocol heeft als doel u nadere aanwijzingen te geven over:

- de reikwijdte van de accountantscontrole,
- de daarvoor geldende normstellingen en
- de daarbij verder te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties.

Object van controle is de jaarrekening van het WBL en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het Dagelijks Bestuur.

De Waterschapswet en het Waterschapsbesluit heeft minimumeisen geformuleerd. Het Algemeen Bestuur mag voor de controle strengere eisen vaststellen. Het is niet toegestaan de wettelijke eisen minder streng te formuleren.

WBL maakt inzichtelijk, door middel van een normenkader, welke wet- en regelgeving van toepassing is. Tevens moet duidelijk zijn welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van de rechtmatigheidcontrole is. Dit doet het WBL met het toetsingskader.

3. Wettelijk kader

De Waterschapswet (artikel 109, lid 2) schrijft voor dat het Algemeen Bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor:

- de controle van de jaarrekening,
- het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en
- het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Het Algemeen Bestuur heeft op 27 mei 2008 de verordening als bedoeld in de Waterschapswet (artikel 109, lid 1) voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie vastgesteld. Deze verordening is in werking getreden op 1 januari 2009.

4. Uitgangspunten voor de controle

U bent door het Algemeen Bestuur benoemd als accountant, die de controle van de jaarrekening uitvoert. Deze controle is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten, alsmede de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten, alsmede balansmutaties;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels als bedoeld in artikel 98a Waterschapswet (zie het Waterschapsbesluit);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Voor zover van toepassing zullen bij de controle bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden de nadere regels van:

- de Waterschapswet;
- het Waterschapsbesluit;
- de Kadernota Platform Rechtmatigheid;
- de Richtlijnen voor de Accountantscontrole (NIVRA);
- dit Controleprotocol

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens de Waterschapswet dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wil zeggen: 'in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder verordeningen van het Algemeen Bestuur van Waterschapsbedrijf Limburg.

5. Te hanteren goedkeuring- en rapporteringtolerantie

U richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en u baseert zich daarbij op risicoanalyses, vastgestelde toleranties, statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

Het wettelijk minimum voor de goedkeuringstoleranties staat in het Waterschapsbesluit (art. 5.2). In onderstaand schema zijn de door het Algemeen Bestuur vastgestelde goedkeuringstoleranties opgenomen. Deze goedkeuringstoleranties zijn gelijk aan het wettelijk minimum.

Goedkeuringstolerantie	Strekking accountantsverklaring			
	goedkeurend	met beperking	met oordeelonthouding	afkeurend
fouten in jaarrekening (% bruto lasten)	≤ 1%	> 1% en < 3%	-	≥ 3%
onzekerheden in controle (% bruto lasten)	≤ 3%	> 3% en < 10%	≥ 10%	-

Op basis van de begroting van het betreffende jaar, houdt het bovenstaande in dat u bij een percentage aan fouten ≤ 1% in de jaarrekening en bij een percentage aan onzekerheden ≤ 3% in de jaarrekening een goedkeurende verklaring afgeeft.

De rapporteringtolerantie heeft betrekking op alle posten die gecontroleerd zijn voor de goedkeuring. Op grond van het Waterschapsbesluit (art. 5.5) is de rapporteringtolerantie een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportage plaats in het verslag van bevindingen.

Het Algemeen Bestuur heeft voor de rapporteringtolerantie lagere bedragen voorgeschreven dan de bedragen die voortvloeien uit de goedkeuringstolerantie. Het Algemeen Bestuur heeft besloten de rapporteringtolerantie vast te stellen op 5% van de betreffende hoofdkostensoort (bijv. personeelslasten) met een minimum van € 100.000,-. Dit houdt in dat u elke fout of onzekerheid vanaf 5% van de betreffende hoofdkostensoort met een minimum van €100.000,- meldt in het verslag van bevindingen.

6. Rechtmatigheid

Rechtmatigheid is een ruim begrip en omvat alle wettelijke kaders en regelgeving waaraan het WBL zich moet houden. Op grond van de wet kan rechtmatigheid worden onderscheiden in financiële en niet-financiële rechtmatigheid.

De *financiële rechtmatigheid* heeft betrekking op baten, lasten en balansmutaties. Het gaat om gevolgen van financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan in de financiële administratie. U komt in uw accountantsverklaring tot een gekwantificeerd oordeel over de financiële rechtmatigheid.

De *niet-financiële rechtmatigheid* heeft betrekking op handelingen en beslissingen van niet-financiële aard. Het gaat bijvoorbeeld om de naleving van privacy, milieuomstandigheden en arbeidsomstandigheden. U beoordeelt het intern systeem van risicoafweging dat in relatie tot deze handelingen en beslissingen is opgezet. Deze beoordeling doet u nu ook al.

Daarom stelt het Algemeen Bestuur voor alleen expliciete aandacht aan financiële rechtmatigheid te besteden.

7. Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing

De wet biedt de mogelijkheid een deel van de regelgeving niet in het rechtmatigheidvraagstuk te betrekken. Externe wet- en regelgeving en verordeningen van het Algemeen Bestuur maken wettelijk gezien deel uit van de rechtmatigheidcontrole. Besluiten van het Dagelijks Bestuur die niet rechtstreeks voortkomen uit externe wet- en regelgeving of verordeningen van het Algemeen Bestuur, kunnen buiten de controle worden gehouden.

De UvW stelt voor genoemde besluiten van het Dagelijks Bestuur niet in het rechtmatigheidstraject op te nemen. Daarom kiest het Algemeen Bestuur ervoor de accountantscontrole op rechtmatigheid limitatief te richten op:

- de naleving van de volgende kaders:
 - de begroting;
 - de financiële verordening ex artikel 108 Waterschapswet;
 - de controleverordening ex artikel 109 Waterschapswet.
- de wet- en regelgeving conform het normenkader:
 - externe wet- en regelgeving;
 - verordeningen en besluiten met een kaderstellend karakter van het Algemeen Bestuur;
 - besluiten van het Dagelijks Bestuur, die verplicht voortvloeien uit externe wet- en regelgeving of verordeningen en besluiten met een kaderstellend karakter van het Algemeen Bestuur.
- de rechtmatigheidscriteria:
 - begrotingscriterium;
 - voorwaardencriterium;
 - misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.
- die aspecten van het voorwaardencriterium, die betrekking hebben op:
 - recht;
 - hoogte;
 - duur.

Ondanks het feit dat het normenkader zorgvuldig is opgesteld is het onmogelijk te garanderen dat dit kader hiermee limitatief is. Dat betekent dat, in die gevallen waarin de interne wet- en regelgeving (zoals die is opgenomen in het normenkader) niet voorziet, dan wel interpretatieruimte laat, het Dagelijks Bestuur gemandateerd is beslissingen te nemen. Wanneer het Dagelijks Bestuur van dit mandaat gebruik maakt, legt het hierover verantwoording af in de rechtmatigheidparagraaf in het jaarverslag.

8. Communicatie en periodiek overleg

In de verordening op grond van artikel 109 Waterschapswet ("Controleverordening Waterschapsbedrijf Limburg") is opgenomen dat periodiek overleg plaatsvindt tussen u en vertegenwoordigers van het Algemeen en Dagelijks Bestuur alsmede van de (ambtelijke) organisatie.

9. Looptijd van het controleprotocol

De looptijd van het controleprotocol is gelijk aan de duur van de opdrachtverstrekking voor de controle van de jaarrekening aan u.

10. Rapportage accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert u zoals hieronder beschreven.

De interim-controle

In de tweede helft van het jaar voert u een zogenaamde interim-controle uit. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle brengt u een verslag uit aan het Dagelijks Bestuur.

Indien echter de aard en omvang van de opmerkingen van dien aard zijn dat tussentijdse controle niet noodzakelijk is, zullen de opmerkingen worden opgenomen in het verslag van bevindingen.

Het verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Waterschapswet brengt u omtrent de jaarrekeningcontrole een verslag van bevindingen uit aan het Algemeen Bestuur. Het verslag van bevindingen stuurt u in afschrift toe aan het Dagelijks Bestuur. In het verslag van bevindingen rapporteert u over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgt.

De uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden boven de rapporteringtoleranties licht u toe gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.). Fouten of onzekerheden die de rapporteringtolerantie overschrijden, geeft u weer in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.

U rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door het WBL gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

De accountantsverklaring

In uw accountantsverklaring geeft u op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weer. U doet dit zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid, resulterend in een oordeel over de jaarrekening. Uw accountantsverklaring is bestemd voor het Algemeen Bestuur, zodat deze de opgestelde jaarrekening kan vaststellen.